

ЗДІЙСНЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ: ДІАГНОЗ ТА ІННОВАЦІЙНА ДІАГНОСТИКА.

Кундєєва Г.О., аспірант НУХТ

Інноваційна діяльність є фактично єдиним засобом, що в змозі забезпечити підтримку рівня конкурентоспроможності будь-якої економічної системи. Успішність діяльності підприємства на ринку визначається рівнем конкурентоспроможності, що багато в чому залежить від стратегії підприємства. Розроблення підприємством інноваційної політики (стратегії й тактики) потребує проведення попереднього аналізу показників стану й перспектив розвитку інноваційної сфери підприємства й складання прогнозів його розвитку з урахуванням впливу зовнішнього середовища.

На підставі узагальнення існуючих в економічній літературі підходів до трактування поняття прогнозування ми визначаємо прогнозування як процес якісної і кількісної оцінки перспектив виникнення і можливих напрямів розвитку об'єкта, який заснований на спостереженнях і теоретичних припущеннях. Тому сутність інноваційного прогнозування полягає, з одного боку, у з'ясуванні перспективи найближчого або віддаленого майбутнього всіх учасників інноваційного процесу, а саме: новатора, інноватора і споживача інноваційного товару, а з іншого боку, сприянні максимізації прибутку для всіх учасників.

Аналіз наукової літератури дозволяє виділити основні етапи інноваційного прогнозування: ретроспекція, діагноз, проспекція.

Під ретроспекцією розуміємо етап прогнозування, на якому досліджується історія розвитку об'єкта прогнозування для його систематизованого опису. На цій стадії відбувається збір, зберігання і обробка інформації, необхідної для прогнозування, остаточне формування структури і складу характеристик об'єкту прогнозування.

Діагноз – це такий етап прогнозування, на якому досліджується систематизований опис об'єкта прогнозування з метою виявлення тенденції його розвитку і вибору моделей і методів прогнозування. Ця стадія закінчується

не тільки розробкою моделей прогнозування, але і вибором адекватного методу прогнозування.

Проспекція є етапом, на якому за результатами діагнозу розробляються прогнози розвитку об'єкта прогнозування в майбутньому, оцінюється достовірність, точність або обґрунтованість прогнозу (верифікація), а також реалізація мети прогнозу шляхом об'єднання конкретних прогнозів на основі принципів прогнозування.

Слід зазначити спрямованість інноваційної діагностики на рішення практичних проблем. Основною метою інноваційної діагностики повинно стати одержання такої інформації про новацію та про соціально-організаційне середовище її реалізації, а також і про їх взаємодію, що дозволила б зробити висновок про можливості й проблеми здійснення інноваційного процесу в цьому середовищі. Тоді реалізація діагнозу новації дозволила б наблизити вирішення проблем щодо управління інноваційним процесом.

На порядок денний потрібно ставити питання про розробку принципів визначення діагностично значимих ознак для різних типів новацій і для різних типів інноваційних підприємств. Це зажадає об'єднання зусиль фахівців в області іноватики, теорії організацій, соціології, маркетингу й інших наук. При цьому з'являється можливість використання теоретичного багажу й практичного досвіду, накопиченого у вище зазначених галузях.

На жаль вітчизняні підприємства часто не мають можливості, не тільки вкладати кошти у відповідні дослідження, але й використати прогнозні дані розвитку регіону й галузей. У плані недостатнього використання прогнозів у своїй діяльності підприємствами можна виділити, наприклад, такі причини як непорівнянність якісних і кількісних оцінок на макrorівні й на рівні підприємства; відсутність відповідної інформації або незнання про її існування; відсутність навичок і методики застосування прогнозних даних при плануванні діяльності підприємства тощо.